

การเลี้ยงแพะนมด้วยพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร: กรณีศึกษาบ้านป่าไม้แดง ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่น คือ การเลี้ยงแพะนมด้วยพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาชนิด ปริมาณ ฤดูกาล และคุณค่าทางอาหารของพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของชุมชนบ้านป่าไม้แดง 2) ศึกษาวิธีการเลี้ยงแพะนมด้วยพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกับเกษตรกรบ้านป่าไม้แดง 3) ศึกษาปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตนมแพะที่เลี้ยงด้วยพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเปรียบเทียบกับ การเลี้ยงแบบฟาร์ม

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนการดำเนินงาน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาบริบทของชุมชน และข้อมูลด้านการปลูกพืชในรอบปีของชุมชน ได้ผล คือ มีผู้สนใจร่วมโครงการ จำนวน 10 คน ขั้นที่ 2 ศึกษาชนิด ปริมาณ ฤดูกาล และคุณค่าทางอาหารของพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของชุมชน ขั้นที่ 3 ศึกษาวิธีการเลี้ยงแพะนมด้วยพืชอาหารสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรร่วมกับผู้ร่วมโครงการ โดยจัด 6 กิจกรรม คือ 1) การเรียนรู้จากการเลี้ยงแพะจริง 2) ผู้ร่วมโครงการสรุปผลการเลี้ยง เพื่อวางแผนการเลี้ยงแพะ 3) ผู้ร่วมโครงการกำหนดรูปแบบงานวิจัยเอง โดยประสงค์จะเปรียบเทียบการเลี้ยงแพะนม 4 รูปแบบ 4) การศึกษาดูงานการเลี้ยงแพะนมที่โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าบรมพระราชินีนาถ ที่หมู่บ้านดงเย็น อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ 5) การสร้างโรงเรียนเลี้ยงแพะนม โดยผู้ร่วมโครงการทำงานร่วมกันในการสร้างคอกแพะนมที่บ้านของผู้ร่วมโครงการแต่ละคน 6) การส่งมอบแพะนมจำนวน 21 ตัว ให้ผู้ร่วมโครงการ ทำความเข้าใจในเงื่อนไขและการรับผิดชอบดูแลแพะนมที่ได้รับมอบ ขั้นที่ 4 ผลการศึกษาปริมาณ คุณภาพ และต้นทุนการผลิตนมแพะตามรูปแบบที่ผู้ร่วมโครงการตัดสินใจเลือก ผลจากการเลี้ยงแพะในรูปแบบต่าง ๆ เป็นเวลานาน 30 สัปดาห์ ให้ผู้ร่วมโครงการรับทราบผล

Dairy goat production based on locally available feed stuff and agricultural residues: a case study at Ban Pamaidang, Papong sub-district, Doi Saket district, Chiangmai province was set to supplement farmers' income from available natural resources. The objectives of this research were to investigate: 1) plant species, quantity, availability, season, and chemical composition of locally available feedstuff and agricultural residues in the community; 2) feeding regimes from locally available feed stuff and agricultural residues at farm level; and 3) milk quantity and quality as well as cost of milk production from feeding regimes.

This research was a participatory action research comprised 4 steps of activities. The first step was to investigate community's context and annual plant production activities. There were ten farmers participated in this research. The second step was to study sources of roughage feeds availability in community and their feeding quality. The third step was to perform learning process for participants with 6 sub-activities including: 1) learning from practical goat rearing; 2) conclusion of what learned; 3) own regime setting for goat rearing; 4) learning from goat farming at HM the Queen Demonstration farm at Dong Yen; 5) cooperation in the construction of goat house; and 6) consignment of goats with terms and conditions. The forth step was to demonstrate the results from 30 weeks of rearing regimes including: quantity and quality of goat milk, and costs of production.